

COMISIA
EUROPEANĂ

ÎNALTUL REPREZENTANT AL
UNIUNII EUROPENE PENTRU
AFACERI EXTERNE ȘI POLITICA
DE SECURITATE

Bruxelles, 4.3.2015
JOIN(2015) 6 final

DOCUMENT COMUN DE CONSULTARE

Către o nouă politică europeană de vecinătate

I. Introducere. Relații privilegiate

Avem nevoie de o Europă mai puternică în materie de politică externă. Pentru a ne consolida și mai mult legăturile economice și politice cu țările din vecinătate, trebuie să intensificăm relațiile de cooperare, de asociere și de parteneriat.

Articolul 8 alineatul (1) din Tratatul privind Uniunea Europeană prevede că „*Uniunea dezvoltă relații privilegiate cu țările învecinate, în vederea stabilirii unui spațiu de prosperitate și de bună vecinătate, întemeiat pe valorile Uniunii și caracterizat prin relații strânse și pașnice, bazate pe cooperare*”.

Politica europeană de vecinătate (PEV) a fost elaborată în 2003 (Comunicarea „Europa extinsă”¹) pentru a dezvolta relații mai strânse între UE și țările sale învecinate, inclusiv prin crearea posibilității unei integrări economice mai strânse cu UE și prin oferirea perspectivei unui acces sporit la piața internă a UE. S-a prevăzut ca integrarea să fie progresivă, prin punerea în aplicare a unor reforme politice, economice și instituționale dificile, precum și prin angajamentul față de o serie de valori comune.

În ultimii zece ani, în vecinătatea UE au avut loc evoluții politice semnificative. În prezent, țările vecine sunt mai puțin stabile decât acum zece ani. În est, de exemplu, o serie de țări din cadrul Parteneriatului estic s-au confruntat cu dificultăți din ce în ce mai mari, de la criza din Georgia din 2008 la conflictul în curs din Ucraina, dificultăți cauzate de politica externă din ce în ce mai voluntară a Rusiei, care a dus, de asemenea, la accentuarea diviziunilor dintre Rusia și UE. În sud, Siria este afectată din 2011 de un război civil care a avut un impact puternic asupra vecinilor săi. Libia este, în prezent, o țară aflată în conflict. În ultimii trei ani, și în Egipt s-au produs schimbări politice complexe. În ciuda eforturilor considerabile, procesul de pace din Orientul Mijlociu este în continuare în impas și s-au înregistrat mai multe izbucniri ale ostilităților, printre care cea din Gaza din 2014. Aceste evenimente au intensificat provocările cu care se confruntă atât UE, cât și partenerii săi, sporind presiunile economice și sociale, migrația neregulamentară, fluxurile de refugiați și amenințările la adresa securității și conducând la aspirații divergente.

PEV a evoluat de-a lungul acestei perioade: Procesul de la Barcelona a dus la crearea Uniunii pentru Mediterana în 2008, iar în 2009 a fost lansat Parteneriatul estic, fiind astfel consolidată componenta regională. De asemenea, conținutul acestei politici a fost dezvoltat în mod semnificativ. Țările vecine au în prezent perspectiva de a beneficia de zone de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare, precum și de parteneriate pentru mobilitate sau de un regim de călătorii fără viză. Unele dintre aceste acorduri au fost deja încheiate. În plus, PEV a fost revizuită în 2011² pentru a oferi un răspuns la evenimentele din cadrul „Primăverii arabe”, în cursul căreia revoltele populare și consecințele acestora au dus la o serie de progrese, ca de exemplu în Tunisia, dar și la o instabilitate și o tensiune politică mai extinse. De la țară la țară, tranzițiile au avut un caracter extrem de diferit.

PEV nu a fost întotdeauna în măsură să ofere răspunsuri adecvate la aceste evoluții recente, nici la aspirațiile în schimbare ale partenerilor noștri, acest lucru fiind și în defavoarea intereselor proprii ale UE.

Au ieșit la iveală diferențe din ce în ce mai mari în ceea ce privește relațiile partenerilor cu UE în ansamblu și cu privire la diferitele sectoare de politică. PEV a extins influența UE în anumite privințe, dar într-o serie de domenii programul de reforme a stagnat, parțial din cauza unor interese concurente, parțial deoarece nu toți partenerii par să fie la fel de interesați de un parteneriat special cu UE, bazat pe modelul pluralismului și integrării. De asemenea, în ultimii

¹ COM(2003) 104 final, 11.3.2003

² COM(2011) 303, 25.5.2011.

ani UE s-a confruntat cu o criză economică gravă, situație care a produs consecințe asupra vecinilor noștri.

Reformele politice și economice au un impact profund asupra societăților și a economiilor, după cum a arătat și propria experiență a UE. Partenerii evaluează beneficiile pe termen lung, dar și costurile care apar pe termen scurt ca urmare a relației lor cu UE în cadrul PEV.

Orientările strategice ale vecinilor noștri determină măsura în care fiecare dintre ei dorește să coopereze cu diverși actori, inclusiv cu UE. Unii parteneri au ales să se angajeze pe calea unei asocieri mai strânse cu UE, iar UE este gata să își aprofundeze relațiile cu aceștia. Alții preferă să urmeze o cale diferită. UE respectă aceste opțiuni suverane și este dispusă să aibă în vedere alte forme de dialog.

Având în vedere toate acestea, în prezent există o necesitate clară de a revizui ipotezele pe care se bazează politica de vecinătate, precum și domeniul său de aplicare și modul în care ar trebui utilizate instrumentele, inclusiv modul în care diferitele sectoare de politică pot contribui mai bine la cooperare, creând legături între prioritățile interne și cele externe. Scopul unei astfel de revizui este de a asigura faptul că PEV poate, în viitor, să sprijine într-un mod mai eficace dezvoltarea unei zone comune de stabilitate, securitate și prosperitate cu partenerii noștri. Revizuirea trebuie, de asemenea, să examineze dacă „relațiile privilegiate” își realizează întregul potențial și ce se poate face pentru a le întări, atât în interesul Uniunii, cât și al partenerilor săi.

Pentru ca PEV să fie adecvată scopului în care a fost creată, este necesară o analiză mai precisă a intereselor UE și ale partenerilor săi. Pe de o parte, este esențial ca partenerii să fie consultați cu privire la interesele și aspirațiile lor pentru acest parteneriat. Pe de altă parte, UE trebuie să își definească mai clar obiectivele și interesele proprii, promovând totodată valorile pe care se bazează.

Revizuirea trebuie să răspundă exigențelor unor parteneri cu niveluri de ambiție foarte diferite. În cazul în care există deja un parteneriat și un angajament total în vederea integrării, revizuirea ar trebui să analizeze modul în care parteneriatul poate fi dezvoltat și aprofundat. EU își menține angajamentul de a asigura valorificarea deplină a potențialului fiecărui parteneriat, pe baza realizărilor de până în prezent.

În cazul în care partenerii au manifestat o deschidere mai scăzută sau inexistentă, revizuirea PEV ar trebui să analizeze motivele acestei situații și să examineze modalitățile prin care se pot realiza mai bine aspirațiile ambelor părți. Poate fi nevoie ca unii parteneri care în prezent nu sunt vizați de politica de vecinătate să fie asociați mai strâns. De asemenea, ar trebui stabilit răspunsul optim al UE la crizele și situațiile de conflict, inclusiv la cele prelungite, ținând seama de sursele de influență și de presiune asupra partenerilor noștri care le determină pozițiile politice, inclusiv față de UE.

În această privință, o PEV eficace trebuie să fie integrată strâns într-o politică externă globală a UE, cu o abordare cuprinzătoare, care să utilizeze toate instrumentele, atât de la nivelul UE, cât și de la nivelul statelor membre.

Acesta este contextul în care președintele Juncker a hotărât că PEV va fi revizuită în primul an al mandatului noii Comisii. Statele membre ale UE au solicitat, de asemenea, o revizuire, și au făcut deja propuneri în acest sens. Necesitatea de reexaminare a politicii a fost exprimată și de țările partenere, de părțile interesate externe, inclusiv de organizațiile societății civile și de organizațiile partenerilor sociali.

În paralel, Comisia perfecționează politica de extindere, care rămâne separată de PEV. În acest context, în orientările sale politice, președintele Juncker a declarat că în următorii cinci ani nu va mai avea loc nicio extindere.

Scopul prezentului document este să structureze discuția privind o reexaminare detaliată a PEV. În secțiunea II sunt prezentate o serie de constatări preliminare referitoare la învățămintele

desprinse din punerea în aplicare a PEV de până în prezent. În secțiunea III sunt dezvoltate câteva prime elemente de răspuns în vederea dezvoltării unui parteneriat mai puternic și sunt identificate o serie de aspecte importante care să fie discutate cu principalii parteneri și principalele părți interesate. În secțiunea IV sunt rezumate etapele următoare privind structurarea consultării publice. Rezultatele consultării vor contribui la o nouă comunicare, ce va fi prezentată în toamna anului 2015, care va conține propuneri concrete privind direcția viitoare a PEV.

II. Învățămintele desprinse și întrebări privind orientarea viitoare a PEV

Prezenta secțiune se bazează pe experiența celor zece ani de punere în aplicare a politicii, așa cum reiese din contactele periodice și frecvente cu statele membre ale UE și cu țările partenere din cadrul PEV, precum și pe perioada actuală de consultare informală, la care au contribuit deja multe părți interesate.

Începând din 2004, PEV a oferit un cadru pentru relațiile UE cu țările sale învecinate, permițând statelor membre ale UE să ajungă la un consens referitor la stabilirea de relații mai apropiate atât cu țările vecine de la est, cât și de la sud. Relațiile UE cu țările vecine s-au intensificat considerabil prin PEV, ca urmare a angajamentelor clare exprimate de ambele părți în planurile de acțiune din cadrul acestei politici. PEV a reprezentat o modalitate de răspuns la solicitările partenerilor de stabilire a unor relații mai apropiate cu Uniunea. După 10 ani, parteneriatele cu țările învecinate au un profil mai important în activitățile UE; UE este principalul partener comercial al majorității țărilor partenere; fluxurile de pasageri și de migrație dintre țările vizate de PEV și UE sunt în continuă creștere. UE a utilizat PEV pentru a stimula și a evalua, anual, eforturile în materie de reforme din fiecare țară, în special în ceea ce privește chestiunile legate de guvernare, pe baza planurilor de acțiune convenite cu fiecare partener.

Cu toate acestea, au fost identificate unele deficiențe.

Unii parteneri urmăresc activ strângerea relațiilor cu UE. Alții nu sunt sau nu sunt în prezent atrași de această perspectivă, punând sub semnul întrebării unele dintre ipotezele de la baza PEV.

Deși conceptul de diferențiere a fost prezent încă de la început, unele țări consideră că aspirațiilor lor specifice nu sunt întotdeauna reflectate suficient de bine. Lipsa unui sentiment de asumare comună a politicii cu partenerii împiedică valorificarea întregului potențial al acestora.

Abordarea „mai mult pentru mai mult” subliniază angajamentul UE față de valorile sale fundamentale, dar nu a contribuit întotdeauna la o atmosferă de parteneriat egal și nu a reușit întotdeauna să stimuleze efectuarea de noi reforme în țările partenere.

Întrebările incluse în prezenta comunicare încearcă să exploreze modul în care PEV poate deveni un instrument mai eficace pentru promovarea atât a intereselor UE, cât și ale partenerilor săi, precum și un cadru care să favorizeze într-o mai mare măsură dezvoltarea unor parteneriate mai cuprinzătoare, în care ambele părți să își vadă aspirațiile mai bine reflectate.

- Importanța construirii unor **relații mai strânse** cu partenerii UE nu este pusă în discuție.
PEV ar trebui să fie păstrată? Ar trebui ca atât estul, cât și sudul să fie cuprinse în continuare într-un cadru unic?
- Actualul cadru al PEV vizează **16 țări învecinate**. Cu toate acestea, multe dintre provocările care trebuie abordate de Uniunea Europeană împreună cu vecinii săi nu pot fi soluționate în mod corespunzător fără a lua în considerare sau, în unele cazuri, fără a coopera cu **vecinii vecinilor** noștri.

Ar trebui păstrată actuala acoperire geografică? Ar trebui ca PEV să permită modalități mai flexibile de colaborare cu vecinii vecinilor? Cum poate UE, în cadrul PEV, să își sprijine vecinii în interacțiunile cu vecinii lor? Ce s-ar putea face mai bine pentru a se

asigura o coerență sporită între PEV și relațiile UE cu Rusia, cu partenerii din Asia Centrală sau din Africa, în special din Sahel și din Cornul Africii, precum și cu țările din Golf?

- Deși PEV este pusă în aplicare prin intermediul instituțiilor UE, o implicare sporită a statelor membre ar putea asigura rezultate mai bune.

Cum ar putea o abordare mai cuprinzătoare, cu o implicare mai activă a statelor membre, să confere politicii mai multă greutate? Ar prefera partenerii o asumare comună mai puternică a politicii?

- **PEV a dezvoltat și a aplicat instrumente pentru o asociere politică și o integrare economică mai strânse ale partenerilor care doresc acest lucru**, inclusiv acorduri extinse, cum ar fi acordurile de asociere și zonele de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare.

Sunt acordurile de asociere și zonele de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare obiectivul potrivit pentru toți sau ar trebui să fie dezvoltate alternative personalizate, care să reflecte interesele și ambițiile diferite ale anumitor parteneri?

- **Planurile de acțiune PEV** au oferit un cadru pentru dezvoltarea relațiilor dintre UE și majoritatea partenerilor vizati de PEV.

Sunt planurile de acțiune PEV instrumentul potrivit pentru aprofundarea parteneriatelor noastre? Sunt acestea prea generale pentru unii parteneri? Ar fi o specializare sporită și o stabilire mai strictă a priorităților benefice pentru UE și pentru partenerii săi?

- **Rapoartele privind progresele înregistrate în cadrul PEV** au ajutat UE să monitorizeze îndeaproape progresele înregistrate de fiecare dintre partenerii din cadrul PEV care au planuri de acțiune în direcția îndeplinirii obiectivelor convenite de comun acord prevăzute în planurile respective.

Este această abordare adecvată pentru toți partenerii? A conferit aceasta o valoare adăugată relațiilor UE cu fiecare dintre partenerii săi? Ar beneficia interesele UE și/sau ale partenerilor de un mecanism de raportare mai puțin constrângător? Ar trebui ca raportarea să fie adaptată în funcție de nivelul de deschidere al fiecărui partener din cadrul PEV? Cum putem comunica mai bine elementele esențiale?

- PEV a oferit un **cadru pentru cooperarea sectorială** într-o gamă largă de domenii (cum ar fi energia, transporturile, agricultura și dezvoltarea rurală, justiția și afacerile interne, domeniul vamal, impozitarea, mediul, gestionarea dezastrelor, cercetarea și inovarea, educația, tineretul, cultura, sănătatea etc.).

Parteneriatele pot fi axate mai explicit pe interesele comune pentru a spori gradul de asumare de ambele părți? În ce mod ar trebui PEV să țină seama de diferențierea pe care ar antrena-o acest lucru? Sunt necesare noi elemente pentru a sprijini o cooperare sporită în aceste domenii sau în altele?

- **Liberalizarea vizelor** și procesele de facilitare a eliberării vizelor au ușurat călătoriile și au cimentat reformele; parteneriatele pentru mobilitate au intensificat contactele prin programe de sprijinire a acestor procese.

Ce măsuri suplimentare sunt necesare în acest domeniu, care este considerat esențial de către toți partenerii din cadrul PEV? Cum poate PEV să sprijine mai mult gestionarea migrației și cum poate contribui la valorificarea avantajelor mobilității?

- UE urmărește să promoveze **prosperitatea** la frontierele sale. În țările partenere, prosperitatea este afectată de probleme structurale, cum ar fi inegalitățile, sărăcia, economia informală și deficiențele în materie de democrație, pluralism și respectarea

statului de drept. În plus, o mare parte a dezvoltării economice și sociale a partenerilor din cadrul PEV a fost perturbată de turbulențe cauzate de conflicte sau de schimbările interne rapide.

Cum poate UE să facă mai mult pentru a sprijini dezvoltarea economică și socială durabilă în țările partenere din cadrul PEV? Cum putem conferi noii generații mai multă putere economică, politică și socială? Cum să promovăm mai bine ocuparea durabilă a forței de muncă? Și cum pot fi aceste obiective mai bine legate de reformele indispensabile din domeniile anticorupției, reformei judiciare, guvernantei și securității, care constituie condiții prealabile pentru investițiile străine directe?

- UE urmărește să promoveze **stabilitatea** la frontierele sale. Pentru a aborda în mod eficace provocările existente, UE trebuie să recurgă la toate instrumentele sale de cooperare. Activitățile care țin de politica externă și de securitate comună (PESC) și de politica de securitate și apărare comună (PSAC) au fost desfășurate, până în prezent, în afara cadrului PEV. Nivelul de instabilitate din unele țări partenere nu doar perturbă progresele spre democrație, ci și amenință statul de drept, încalcă drepturile omului și are consecințe grave asupra UE, cum ar fi fluxurile de migrație neregulamentară și amenințările la adresa securității.

*Cum ar trebui PEV să abordeze **conflictele și crizele din vecinătate**? Activitățile PESC și PSAC ar trebui să fie integrate mai bine în cadrul PEV? Ar trebui PEV să aibă un rol mai important în dezvoltarea măsurilor de consolidare a încrederii și a acțiunilor post-conflict, precum și a activităților conexe de consolidare a statului și a instituțiilor?*

Ar trebui PEV să se concentreze într-o măsură mai mare asupra colaborării cu partenerii în ceea ce privește prevenirea radicalizării, lupta împotriva terorismului și a criminalității organizate?

În cadrul PEV, ar trebui să se acorde mai multă importanță reformei sectorului securității?

- PEV include un obiectiv clar de promovare a **cooperării regionale**. Împreună cu partenerii, UE a realizat o astfel de cooperare prin intermediul Uniunii pentru Mediterana în sud și al Parteneriatului estic în est.

Este dimensiunea multilaterală în măsură să asigure o valoare adăugată suplimentară? Sunt aceste formate adecvate scopului? Cum poate fi sporită eficacitatea acestora? Putem utiliza cu mai multă eficacitate alte cadre, mai flexibile? Putem coopera mai bine cu alți actori regionali (Consiliul Europei, OSCE, Liga Statelor Arabe, Organizația Conferinței Islamice, Uniunea Africană)?

- PEV lucrează mult cu guvernele, dar urmărește să implice și **societatea civilă**, inclusiv să consolideze funcția acesteia de monitorizare, în special în țările în care societatea civilă este liberă sau în mare măsură liberă să acționeze.

Cum ar trebui să încurajeze PEV în continuare implicarea societății civile în sensul cel mai larg al acesteia? Se poate face mai mult pentru a pune în legătură diferitele categorii ale populațiilor țărilor partenere?

Ce alte măsuri se pot lua pentru a promova legăturile dintre comunitățile de afaceri? Pentru a promova legăturile cu și dintre partenerii sociali (organizațiile sindicale și cele patronale) și pentru a promova dialogul social? Ce se poate face pentru a promova crearea de legături între comunitățile științifice, universități, autoritățile locale, femei, tineri, mass-media?

- PEV urmărește un parteneriat real cu țările vecine ale UE, parteneriat care trebuie să reflecte și să accepte diversitatea.

Cum poate acționa PEV pentru a favoriza dialogul între religii și respectul pentru diversitatea culturală și pentru a combate prejudecățile? Ar trebui să facem din înțelegerea mai bună a culturii fiecărei părți un obiectiv mai specific al PEV și cum ar trebui să fie urmărit acest obiectiv? Cum poate PEV să contribuie la combaterea discriminării grupurilor vulnerabile?

III. Către un parteneriat cu obiective mai clare și o cooperare mai personalizată

Experiența și observațiile inițiale, referitoare la această revizuire, ale mai multor state membre ale UE și țări partenere din cadrul PEV identifică patru domenii prioritare ce necesită în continuare un proces de consultare și reflecție:

- **Diferențiere**
- **Obiective mai clare**
- **Flexibilitate**
- **Asumare & vizibilitate**

1. Provocările aferente diferențierii

Unii parteneri din est stabilesc cu UE zone de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare și aspiră la o relație cât mai apropiată cu UE. Deși sfera amplă a relației este departe de a fi epuizată în toate aceste cazuri, acești parteneri aspiră să li se ofere o perspectivă dincolo de cadrul acordurilor de asociere/zonelor de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare.

În sud, aspirațiile țărilor partenere diferă din ce în ce mai mult, iar instabilitatea care decurge din conflictele armate este în creștere. Evenimentele care au avut loc în lumea arabă în 2011 și ulterior au modificat această regiune în mod fundamental. Pentru unii parteneri sudici, acest lucru a dus la o schimbare politică pozitivă; alții trec printr-o tranziție complexă, sunt în continuare extrem de expuși la efectele crizei siriene sau sunt blocați în conflicte prelungite.

Ar trebui UE să exploreze progresiv noi modele de relații pentru a satisface aspirațiile și opțiunile celor care nu consideră acordurile de asociere drept ultima etapă de asociere politică și de integrare economică?

Cum ar trebuie UE să asigure realizarea obiectivului pe termen lung, stabilit la summitul Parteneriatului estic de la Vilnius din 2013, referitor la un spațiu comun mai extins de prosperitate economică, bazat pe normele OMC și pe opțiunile suverane ale statelor, pe întreg teritoriul Europei și dincolo de granițele acesteia?

Există posibilitatea de a include în PEV un anumit tip de geometrie variabilă, cu tipuri diferite de relații pentru partenerii care optează pentru niveluri diferite de cooperare?

2. Obiective mai clare

Cooperarea noastră cu partenerii din cadrul PEV, astfel cum este prevăzută în planurile de acțiune, este în prezent foarte generală. Experiența sugerează că PEV va avea o eficacitate maximă dacă obiectivele UE și ale partenerilor săi vor fi cu adevărat comune. Revizuirea trebuie să clarifice care sunt interesele UE și ale fiecărui partener, precum și domeniile care prezintă cel mai mare interes comun. Acest lucru va contribui la consolidarea și dezvoltarea parteneriatului dintre UE și țările noastre vecine.

Pe baza consultărilor noastre informale de până acum, evaluarea inițială indică faptul că UE și partenerii noștri au cele mai puternice interese comune în următoarele domenii:

- Promovarea **comerțului** și a **dezvoltării economice** favorabile incluziunii și durabile, precum și creșterea șanselor de încadrare în muncă sunt prioritare pentru vecinii noștri,

fiind, de asemenea, și în interesul UE, în domenii variind de la agricultura tradițională de subzistență până la cercetare și piețele digitale.

- Ambele părți au, de asemenea, interese comune puternice în ceea ce privește îmbunătățirea **conectivității**, în special în domeniul transportului sustenabil și al energiei. Există, de asemenea, un interes comun pentru creșterea securității și eficienței energetice, precum și a siguranței energetice.
- În prezent, regiunea care face obiectul politicii de vecinătate este afectată de mai multe conflicte. Stabilitatea este o condiție prealabilă pentru a putea colabora în vederea consolidării prosperității. UE și statele sale membre trebuie să facă mai multe eforturi împreună cu partenerii noștri pentru a aborda amenințările la adresa **securității** cauzate de situațiile de conflict, de criminalitatea organizată și de terorism, precum și pentru a ne dezvolta capacitatea de gestionare comună a crizelor și a dezastrelor.
- Partenerii noștri se confruntă cu probleme în materie de **guvernanță**. Asigurarea statului de drept, a drepturilor omului și a democrației este esențială în primul rând pentru propriii lor cetățeni. Prin creșterea securității juridice, aceste țări abordează și aspecte care sunt importante pentru investitorii naționali și străini, cum ar fi combaterea corupției și a fraudei și consolidarea gestionării finanțelor publice, inclusiv controlul intern public bazat pe standarde internaționale.
- **Migrația și mobilitatea** constituie un domeniu-cheie de cooperare pentru UE și pentru partenerii noștri. Intensificarea mobilității, în special în scopuri educaționale, științifice, culturale, profesionale și de formare, are efecte pozitive atât asupra economiilor, cât și a societăților. Combaterea traficului de persoane și a migrației ilegale reprezintă o provocare comună.
- **Alte provocări comune**, al căror impact depășește frontierele naționale, sunt securitatea sanitară, pericolele pentru mediu și schimbările climatice.
- Implicarea în mai mare măsură a **tinerilor**, inclusiv prin schimburi educaționale și alte rețele, poate juca un rol important în dezvoltarea unei viziuni comune pentru viitor. UE va sprijini în continuare îmbunătățirea șanselor **femeilor**.

Revizuirea oferă ocazia de a stabili o înțelegere fermă între UE și partenerii noștri cu privire la domeniile de interes comun major. Aceasta va constitui baza pentru un parteneriat mai puternic care să avanseze permanent.

În această privință, propunem axarea consultărilor pe următoarele întrebări:

- *Sunteți de acord cu domeniile de interes propuse? Dacă nu, ce priorități alternative sau suplimentare ați propune?*
- *Care sunt prioritățile partenerilor în ceea ce privește relațiile lor cu UE? Ce sector sau domeniu de politică ar dori aceștia să dezvolte mai mult? Ce domenii prezintă mai puțin interes pentru parteneri?*
- *Dispune PEV în prezent de instrumente adecvate pentru a aborda prioritățile pe care considerați că ar trebui să se axeze? În ce mod ar putea contribui dialogurile sectoriale?*
- *Dacă nu, ce noi instrumente ar putea fi utile pentru a aprofunda cooperarea în aceste sectoare?*
- *Cum poate UE să sprijine mai bine concentrarea asupra unui număr limitat de sectoare-cheie, în cazul partenerilor care preferă această abordare?*

3. Flexibilitate – către un set de instrumente mai flexibile

În ultimii zece ani, UE a dezvoltat și a extins instrumentele PEV. În prezent, PEV se bazează pe următoarele elemente centrale:

- relațiile dintre UE și majoritatea țărilor partenere din cadrul PEV sunt structurate în cadrul juridic prevăzut de acordurile de asociere (AA) sau de acordurile de parteneriat și cooperare (APC).
- Până în prezent, au fost convenite planuri de acțiune sau programe de asociere cu 12 țări partenere din cadrul PEV; pentru fiecare dintre aceste țări, există un raport anual referitor la realizarea priorităților stabilite în planul de acțiune.
- Pe lângă rapoartele anuale referitoare la progresele înregistrate, pachetul anual în materie de PEV cuprinde, de asemenea, o comunicare strategică și două rapoarte referitoare la realizarea priorităților de cooperare regională, unul referitor la Parteneriatul pentru democrație și prosperitate împărtășită cu țările partenere din sud și celălalt referitor la Parteneriatul estic.
- UE organizează periodic dialoguri bilaterale cu majoritatea țărilor partenere din cadrul PEV în diferite formate. Acestea includ schimburi formale prevăzute în AA sau APC (consilii de asociere/cooperare, comitete de asociere/cooperare, subcomitete sectoriale). Există, de asemenea, numeroase alte interfețe, cum ar fi dialogurile privind drepturile omului și alte dialoguri sectoriale.
- Țărilor partenere din cadrul PEV li s-a acordat deja un sprijin financiar specific substanțial. Pentru perioada 2014-2020, sunt prevăzute alte 15 miliarde EUR. În 2017 este programată o revizuire la jumătatea perioadei, care va constitui un prilej important de a ajusta alocarea și utilizarea fondurilor din Instrumentul european de vecinătate în funcție de rezultatele acestei evaluări și de a se asigura faptul că UE poate reacționa într-un mod mai flexibil, prin intermediul cooperării sale financiare, la evoluțiile rapide din regiune.
- *Cum se pot raționaliza planurile de acțiune pentru a le adapta mai bine la nevoile și prioritățile fiecărei țări?*
- *Este raportarea anuală necesară pentru țările care aleg să nu urmărească o integrare politică și economică sporită?*
- *Cum ar trebui UE să structureze relațiile cu țările care nu au în prezent planuri de acțiune?*
- *Cum poate adapta UE principiul „mai mult pentru mai mult” la contextul în care anumiți parteneri nu aleg o integrare mai strânsă, pentru a stimula respectarea valorilor fundamentale și continuarea reformelor esențiale?*
- *Cum să se evalueze progresele realizate în raport cu obiectivele de reformă convenite de comun acord atunci când o țară parteneră face obiectul unor presiuni externe semnificative, de exemplu, conflicte armate sau fluxuri de refugiați?*
- *Cum poate UE să asigure o implicare mai eficace și un răspuns mai flexibil la evoluțiile din țările partenere afectate de situații de conflict?*
- *De ce instrumente ar avea nevoie UE pentru a asigura un răspuns mai eficace la evoluțiile rapide din vecinătatea sa?*
- *Sectoarele și mecanismele alese de acordare a sprijinului financiar din partea UE sunt adecvate? Cum ar putea fi sporite impactul și vizibilitatea PEV?*

4. Asumare & vizibilitate

Una dintre criticile cele mai frecvente la adresa PEV este lipsa sentimentului de asumare de către parteneri, în ansamblul societăților lor, precum și un nivel scăzut de cunoaștere de către publicul larg a obiectivelor și a impactului politicii. Este clar că sunt necesare eforturi substanțiale în contextul revizuirii PEV pentru a îmbunătăți atât nivelul de asumare de către țările partenere a acestei politici, cât și comunicarea obiectivelor și rezultatelor acesteia, atât în cadrul UE, cât și în țările partenere.

Ce caută partenerii în PEV? Cum poate PEV răspunde cel mai bine intereselor și aspirațiilor acestora?

Pot fi dezvoltate metode de lucru care să fie percepute de parteneri drept mai respectuoase și să demonstreze un parteneriat de la egal la egal? Cum ar trebui să se repercuteze acest lucru asupra raportării anuale?

Pot fi îmbunătățite structurile PEV astfel încât să asigure un grad sporit de cooperare, pentru a sublinia opțiunile proprii ale partenerilor și a permite participarea tuturor actorilor societății civile din țările partenere?

Poate PEV genera beneficii într-un interval de timp mai scurt, astfel încât valoarea politicii să poate fi percepută mai ușor de către public? Ce măsuri ar trebui să ia UE în acest sens? Dar fara parteneră?

Cum poate sprijinul financiar al UE să fie reformulat pentru a trece de la o dinamică de donare la o dinamică de investiții, în care rolul activ al țării partenere să fie mai clar?

Cum pot statele membre ale UE să se implice cu mai multă eficacitate în conceperea și punerea în aplicare a politicii, inclusiv în ceea ce privește activitățile legate de politica externă și de securitate? Cum pot activitățile din statele membre ale UE să fie mai bine coordonate cu PEV?

Această etapă de consultare publică va fi crucială pentru asigurarea unui nivel mai ridicat de asumare și a pregăti terenul pentru o comunicare viitoare mai eficace privind PEV.

IV. Etapele următoare

Scopul prezentului document este să structureze o dezbatere politică privind direcția viitoare a PEV. Scopul este acela de a asigura o consultare cât mai largă atât cu partenerii din țările vecine, cât și cu părțile interesate din întreaga UE. Ne vom consulta cu statele membre și partenerii, dar și cu diverși actori din cadrul parlamentelor, inclusiv al Parlamentului European, al societății civile și al grupurilor de reflecție, al partenerilor sociali, al mediului de afaceri și al comunităților academice. Vom colabora cu principalele organizații internaționale active în regiune, în special cu Consiliul Europei și OSCE, precum și cu principalele instituții internaționale de finanțare. Membrii interesați ai publicului vor avea, de asemenea, ocazia să prezinte contribuții scrise. Consultarea cu privire la prezentul document este prevăzută să se încheie la sfârșitul lunii iunie.